

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

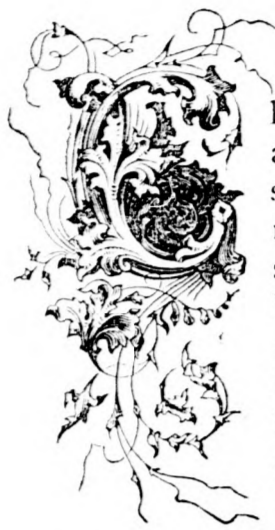
egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirtet-
ésnél olcsóbb. Nyitlter
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Jótekonny egyleteknek.

gy nap se mulik el, hogy va-
lami házaégett ember, néhány
árvával özvegyen maradt asz-
szony, munkaképtelen öreg stb.
ne nyitna be a szerkesztőségbe
segélyért. Azonban a mi jóté-
konyságunk, de még inkább
szegénységünk hamar kimerül.
Hisz mindenfelől ostromolják,
legkivált olyan civilizált-féle
egyének, akik koldulni szegény-
lenek ugyan; de a nyilvános-
ság emberét, mint ők mondják:

„a humanitas előharcosát” megkeresni nem átalják.

Tudjuk ugyan, hogy az efféle népek kilenc-
tized része könnyelműség, gondhiány által, szó-
val önhibájából került helyzetébe; de hát denikve
a szív a szegényben a szegényt látja, nem az
önmaga ellen bűnöst. Ad neki, ameddig győzi.

A sokféle szerencsétlenek között azonban
nem ezek még a legnyomorultabbak. Már ez az
élelmesség, hogy csak oda tűznek be, ahonnan
biztosan fessik valami; továbbá ez a nyomor-
filozófia, hogy tudnak appellálni oly szempon-
tokra, melyek alapján nekik kvázi jár segítség;
biztosít nekik, többnyire érdemtelen szegények-
nek, némi aránylag tűrhető megélést.

Hanem a szemérmes házi szegények — azok
csak igazán az elesettek!

Hány példát tudunk, hogy tisztos keresetű,
értelmi osztálybeli emberek, míg élnek, míg ke-
resetforrásuk a család életerét előbugyogja: csak
megvannak ahogy úgy; de ha véletlenül kidől
a kenyérszlop, miután egy fillér kész pénzük
se marad, oly keserves képét adják a nyomor-
nak, hogy szív legyen, amelyik meg nem csava
rodik láttára.

Hogy ez indulatgerjesztésre alkalmas tétel
ki ne szakmányoljuk nagyon — csak az illetén
családok nótájaira utalunk. Felnőttek, bizonyos
relatív gondtalan jólétben; oly velük növekedett
gondolkozással, hogy jelen helyzetük mindig a
minimuma annak, amire igényt tarthatnak. Akár-
mily háziasak, dolgozók, szerények, jámborok:
egy től a lényükkel összeforrott, öröklött, beljük
rögzött önérzet folytán irtóznak.

És ez a szolgálatba szegődés.

Pedig ha a becsület utjáról az ideiglenesen
vonzó bűnösvenyre vetemedni nem akarnak,
nincs más előtük hátra, mint ott hagyni lakhe-
lyüket; oda vonulni, ahol senkise ismeri őket és
kiegyezni jövő sorsukkal, akármilyen is leendett.
És hol van fiatal nőben oly erős akarat, oly
világismeret, oly elődségi ügyesség, hogy üres kéz-
zel, támogatók, jötevők, de sőt tanácsadók nél-
kül jövőt teremtsen magának?

Ép ezen nehéz helyzetéből folyólag rende-
sen az az eredmény, hogy az anyagiakért lelki-
leg elaljasodik . . .

Ne menjünk tovább! . . .

Ezek az igazi szegények. Ezek érdemelnek
könyörületet. Egyrészt mert nem önhibájuk folytán
kerültek válságba; másrészt mert hasznos tag-
jaivá lehetnének a társadalomnak.

Azért írjuk e futólagos eszméltető sorokat,
hogy a jótékony nőegyletek figyelmét az ily
igazi szegények felé tereljük.

Koldusbotra került aggodat eltartani: ke-
gyeletes cselekmény. Gyanús előéletű vén ba-
nyákat éhen halni nem hagyni: felebaráti köte-
lesség. De ha már a rendelkezésre álló jótékony-
sági tőke kiosztásában okos sorrendet akarunk
tartani: nem ezek az elsők, hanem a koldulástól
szemérmük által elzárt szegények. Tapasz-
talati tény, hogy egy némi nevelésben részesült
nő inkább behajol a bűnnek eleinte puha kar-
jaiba, hogy sem cselédnek szegődne. Tehát
épen abba a seregbe áll be, mely a társadalom-
nak úgy szólván koldusneveldeje

A szegénységbe belevénült egyének, ha
máskép nem, a fokozatos súlyedés folytán is,

megbarátkoznak a koldusbottal; arcbőrük hozzá
kérgesedik az idegen kilincsen való kocogtatás-
hoz. Ezek már se nem sülyedhetnek, se el nem
veszhetnek. Tolvajnak se valók. Tehát azokon
kell első sorban segíteni, akiket a támogatás,
a bűn egyedül nyitva álló utjáról a becsületnek
megmenthet.

Ezeket gyámoltani: az az okos humanitás.
Megtudni, kik ilyenek, van mód elég, csak akarni
kell. Hanem rendesen a szájas lármás koldusok
tarisznyája telik. Ezeknek üzletszerűleg folytatott
életmódját a számítás nélküli bőkezűség helyte-
lenül támogatja; míg a munkára, közhasznu sze-
replésre, majdan családok boldogítására hivatott
házi szegények, miattuk elhanyagoltatnak.

Azért legyenek a jótékony egyletek kegy-
fillérei kiosztásában óvatosak és amennyire le-
het, iparkodjanak a segélyezésel egyszersmind
oly hazafias és nemese emberi célokat párosí-
tani, melyek egyuttal az emberiség jövőbeli nyom-
ortókéjét törlesztik s amellet az irgalmassági
cselekedet értékének változása nélkül, idővel ka-
matozó elemeket mentenek meg a társadalomnak.

Okosan osszuk hát el a karácsonyi aján-
dékot!

20107. szám.

alisp.

Meghívás.

A folyó évi negyedik évnegyedes közgyű-
lés folyó évi december hó 20-án és a szükség-
hez képest a következő napokon, mindenkor
reggeli 9 óraker Zomborban, a megyei palota
nagytermében fog megtartatni.

Midőn erre a megyei bizottság tagjait, ezen-
nel meghívom, egyuttal értesitem, hogy egyéb
folyó ügyeken kívül, ezen közgyűlés fontosabb
tárgyai a következők lesznek:

1. or. A megyei legtöbb adót fizető bizott-
sági tagok 1882-ik évi névjegyzékének megerősí-
tése.

2. or. A megyei közigazgatási bizottságból
kilépő öt tag helyének, az 1876 évi VI. t. c.
rendeletzése szerinti betöltése.

3. or. A megyei igazoló választmányba 5
tag, és a megyei gazdasági választmányba 12 tag
beválasztása.

4. or. A katonabeszállásoláshoz eredő teher
arányosabb megosztása céljából az 1879-ik évi
XXXVII. törvénycikk alapján, megyei pótdadó
kivetése.

Kelt Zomborban, 1881. évi december 8. án.

Schmausz Endre s. k.,
alispán.

Meghívó.

**A Bács-Bodrogh megyei gazdasági
egyesület f. évi december hó 20-án d. u.
4 óraker** azaz a megye gyűlés napján Zombor-
ban a megye palotájában közgyűlést tart, melyre
az egyesület t. c. tagjait tisztelettel meghívom.

Báró Rudics József,
elnök.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó.
2. Elnöki jelentés.
3. Pénztárnok jelentése a pénztár és vagyon
állásáról.
4. Az 1882. évi munkatervezet előterjesztése
5. Az 1882. évi költségvetés elfogadása.
6. Elnökség leköszönése 3 évi megválasz-
tatása után.
7. Elnökség választása.
8. A választmány megválasztása.
9. Indítványok és javaslatok.

A bécsi „Ring” színház leégése.

Bécs, 1881. dec. hó 10-én.

Egy rettenetes tűz magasan emelkedő lángosz-
lopa borzadályos fényt terjesztett e hó 9-én este a
császár város felett. A „Ring” színház, Bécs városá-
nak egy kiemelkedő pontja rettenetes küzdelem alatt porrá

égett, nyomort és jajveszékelt, halált és pusztulást
szórva a pokoli tűz izzó torkából.

Ember emlékezet óta nem volt még itt megha-
több, borzasztóbb katastropha, ily pusztító hatással,
mint a nevezett színház égése.

E borzadályos, vért fagyasztó esemény lesújtó
hatása alatt írom e sorokat:

A „Ring” színház lángban!

A „Ring” színház ég!

Villám gyorsasággal terjedt e vészhir a város
minden részében. Tíz perccel esti 7 óra előtt volt, te-
hát alig egynehány perccel Offenbachnak „Hoffmans
Erzählungen” című opera előadása előtt, — midőn a
katastropha a színház belsejében, a színpadon kitört.

Egynehány perccel ezután az épület tetefőből és
az ablakokból hatalmas lángoszlopok csaptak fel a
magasba, messze terjedő fényt árasztva a város fölé.

A látvány borzadályos szép volt. A lángtenger
viszfénye szeszélyes tánca kelve a „Schotten-Ring”
„Mária-Theresia” utca és a Währingi ut házesoport-
jain egész a fogadalmi templomig, melynek fényvel elá-
rasztott tornyai mint két tüzes kísértet a sötét hát-
térből előlépni látszának.

Minden oldalról özönlött elő a nép és jajveszék-
léssel vette körül a szomorú tét, hisz mindenkinek
van rokona, ismerőse, kiért remegett, félt.

És e borzadályos sejtelen nem is volt ok nélküli,
mert a tűz számos áldozatot követelt, számos ember-
élet veszett oda.

A halottak száma eddig a 200-at meghaladja; de
hány még a sebesült és mennyi fekszik porrá égye a
romok alati?!

Leírhatlan a félelem, mely a több százezerre
menő néző közönséget e hirre elfogá.

Azok, kik hozzátartozójukat a színházban tud-
ták, kétségbeesetten tördelték kezeiket, nők ájultan
estek össze, mások meg sirtak és jajgattak. Itt lát-
hattunk szerencsésebb embereket, olyanokat, kik az
elvesztettnek hitt találkoztak, amott meg a színház
erkélyéről, magas ablakairól remegő nőket és férfiak-
kat, a mint a mentő ponyvára leugrottak; kosztümös,
sőt félmeztelen színészeket és színésznőket, a mint a
közönség sorait áttörve, alkalmas menhelyre siettek.

Ez alatt a közönség mindinkább tödült; sok dol-
got adva a katonaságnak a rend fentartásában miután
a passage már életveszélyes lett.

A moraj, a tömeg zúgása, mely folyton növeke-
dett; a lángtenger colossalis volt a mint a színház
párkányzatánál felcsapott a magasba, elfojtá még a
legerősebb kebelben is a lélegzetet. Rettenetes szép,
borzadályos látvány volt ez, sosem fogom elfelejteni.

Pereről perere nőttek a lángok, mindég hatalma-
sabban emelkedve fel, óriási füstgomolyt maga előtt
kergetve és millió szikrát szórva széjel. Vastag, sűrű
vizsugarak küzdöttek az elemmel, reszegett, zúgott
minden a mint így egymással a két elem harcolt; de
hasztalan volt minden, a hőség a vizet elnyelte. A tör-
pének harca volt ez az óriással.

Már 8 óra lehetett midőn a tűz oly dimenzió-
kat ért el, hogy az épület megmentéséről szó sem le-
hetett, még kevésbé azok megmentéséről kik annak
idején a tolongásban nem hagyhatták el a színházat,
vagy ájultan összerogyva ben veszték.

A tűz melynek keletkezéséről alább bővebben írok,
a színpadról a nézőtérre terjedt át, csakhamar az egész
épületet lángba borítva. Ezt követte a karzat, meg a
lépcsőház beomlása, Isten tudja hány embert eltemetve.

Hogy csak megközelíthetőleg is fogalmat nyujt-
sak kedves olvasóimnak, egy szerencsésen megmene-
kült és így egy közvetlen szemtanu elbeszélését va-
gyok elmondandó.

Az óra három negyed hetet mutatott. Sürgés-
forgás uralkodott a Schottenringon, számos gyalogos
és gyorsan robogó kocsik érkeztek a színház elé.

A „Ring”-színház erkélyéről pompásan szórja
fehér üveggolyón keresztül sugarait az elektrikus fény,
a ringre nappali fényt árasztva.

A fényesen kivilágított színház csarnokaiba csak-
hamar számos közönség tödül, tömvék is már a kar-
zatok, sőt egypár korábban érkező a zártzésekben és
páholyokban helyét foglalja el.

Ezalatt a színpadon készülteket tesznek Offen-
bach hátrahagyott művének „Hoffmann's Erzählungen”
című phantastikus opera előadására. A színpadon sür-
gés-forgás, az első jelenet dekorációit felállítják, mi-
alatt a színészek az öltözőkben kostümöt változtatnak.

Az orchesterben a zenészek már szintén helyet
foglalnak és lapoznak a partitúrák között.

Az első jel, mely a színészeket illő helyükön
megjelenni figyelmezteti, adva lett.

Az ajtó, mely a folyosóról a színpadra vezet,
igen keskeny, és ép itt torlódnak össze a színpadon
elfoglaltak. Itt foglalnak helyet a lámpagyújtók. Ter-
mészetesen az, ki itt elhalad, akaratlanul is szom-
szédját oldalba löki, és így könnyen megesis, hogy
igy meglökvé, az illető a földre esik.

A munkások egyike ép el volt foglalva a szönye-
gek elrendezésével. Mellette állott egy kis égő szesz-
mecs, melyet imént az használt. A folyosó szűk ajtó-
jából ép ekkor lép be egy másik munkás, és a sors
úgy találta, hogy ez társát fellökte, vele dől az

égy szeszemes is, melynek tartalma csakhamar elő-
lött a színpadon, lángba borítva a szőnyeget és a
könnyen lángot fogó dekorációkat.

A szerencsétlenség megtörtént.
A szolgálat tevő tűzoltó észrevéve a veszélyt.
„Tűz van! Tűz van!” kiáltással nem képes az elemmel
megküzdeni.

Lehetett volna még segíteni, de ama balvégzetű
csillag, mely a színház felett már időktől fogva lebeg,
azt másképp akarta!

A legújabb rendőri meghagyás ugyan is minden
színház igazgatónak meghagyja, hogy tűz eset alkalm-
ból a közönség biztosítására a vas függöny leeresz-
tendő; de az ezt végzendő munkás nem volt helyén,
sőt az általános zürzavar okozta fejetlenség által meg-
feledektek a központi tűzoltóságot, melyel a színház
direkt összeköttetésben áll, sürgönyileg értesíteni. Szer-
encsétlenségre a jelt sem adták meg az ajtók kinyi-
tására, melyen keresztül ily alkalomkor a közönség
kitűzülhessen.

Ez alatt a láng villámgyorsasággal terjedt, át-
törve a kurtinát a nézőtér felé.

E pillanatban vett csak a közönség tudomást az
öt fenyegető veszélyről. Szívzaggató veszélykiáltás
rázkódtatta meg a levegőt: „tűz van, mentse magát a
ki tudja!”

Ez alatt a kurtina tökéletesen leégett; és egy-
szerre kialudt az összes gázvilágítás, sötétség borítá
a színház belsejét, csak a lángtenger, mely a színpa-
don tombolt, pusztított, veté borzadályos fényét a
nézőtérre...

Hihetetlen gyorsasággal terjedt most a pusztító
elem a nézőtér felé; a páholyok erkélyéről tovább...
tovább fel a magasba, maga előtt a főtő himők, a
sűrű füstfelhő.

Eszeveszett borzadályos menekülés vette kezde-
tét... A karzatokról szívzaggató ajaveszélés, hős-
gés hangzott le. „Gyermekem!... Ném!... Atyám!
... Testvérem!... Anyám!... Kapaszkodj belém
erősen!... ne sírjál!... oh Istenem! karom törött el,
— kiméjletek ez asszonyt!... Igy hangzott rettenetes
zürzavarban, a kétségbeesettek chorusa!

Kiki az ajtók felé sietett, de senki sem akadt
reá az első pillanatban, és ha valaki szerencsésen az
ajtóra is akadt, körülvette azt a legnagyobb sötétség
és így vészelt el a labirintyszerű folyosókon.

A ki megaláta az ajtót, kiáltott: „itt az ajtó!”
és utána hömpölygött a kétségbeesettek serege, kik kö-
zül mindenki csak saját bőrét, saját mentességét gondolt.

Számos embert rá vitt a kétségbeesés egyik kar-
zatról le a másikra és végre a parketre ugri, hogy
igy élék menekülhessen.

Hány törte így lábát, kezét; hány törte nyakát,
rogyott így össze ajultán, — nehéz lenne megszám-
lálni.

Zugva, emésztve terjedt tovább az elvadult
szörnyeteg, pattogva szórva a millió szikrákat.

Főtő füst tölté meg a színházat, és a ki nem
volt gyors, ott vészett.

Aránylag csak kevesen jutottak a mentő lépcsőre,
a főtőmeg a fölépésén tornyosult össze melyen a borza-
dályos harcok vívták egymás közt élet és halálra. A
ki nem volt elég erős lábaira, az kéréltlenül ott
vészett; vakon száguldoztak azon keresztül a kétségbe-
esettek, halálra taposva a szegényt.

Nem-e az apa gyermekén, férj nején, testvér
testvérén, barát barátján keresztül; — taposva kedve-
sein menthette csak életét?!

Szívzaggató, leírhatatlan jelenet volt ez!
A mint a színház elé értem ez már tökéletesen
lángba borult, pedig véletlenül az első egyike voltam.

Minden oldalról özönlött a nép, megakadt a közleke-
dés. Kétségbeesetten futott a nép a szegények segít-
ségére, kik még a színházban vannak; hiányzott köztől
meg létra.

Végre a tűzoltóság harsóna kürtöléssel megérke-
zett Újremény, új öröm.

A színház ablakiból, erkélyeiről még mindég
hangzottak a sírások, ajaveszélések. Mintegy 150 le-
hettek ott, várva megmentésüket.

Egynéhány megkísérlé az erkélyről leugrani.
A halálküzdelem vitte őket a kétségbeesésre.

„Türelem! Türelem! Hozzák a lajtojákat!” fe-
lelt a néző közönség chorusa.

„Bátorság!... bátorság!... türelem! itt vannak
már.”

Igy hangzott az egymásután.

„Az Istenre kérünk, segítsétek! Megfojt a füst!”
felelték a szegények vissza.

Végre megérkezett a mentő ponyva, melyet 70
ember tartott kifeszítve.

„Ugorjatok le! Bátorság!” hangzik ismét fel.

„Ugorjatok! ugorjatok!”

Izgatóttan, félelmesen tekintett a közönség fel,
szemmel kísérve mindannyit; de felülről senki sem
mozdul. De ime, egy nő lép fel az erkély parkányára.

„Bravo! bravo!”

Szabadon áll — kitarja kezeit, mintha vízbe
ugrana.

„Bravo! bravo!” hangzik fel a bátorítás.

És most előre hajlik — a pillanatban ott le-
beg a levegőben — egy tompa zuhanás — — —
meg van mentve!

Ajultán fekszik a szegény a ponyván. Erős ke-
zek ragadják meg, de csakhamar magához tér és el-
tűnik a tömegben.

E bátor nő példáját csakhamar a többi is követte.

„Ki van még fent?”

Semmi válasz, ismételt felszólításra sem; csendes
lett minden.

Innen az erkély jobb oldalán lévő ablak alá mentek
a mentő ponyvával, hol szintén várták a szenvedők. Töb-
ben a földre ugrottak, nem várhatva tovább az izga-
tottságtól.

Vajjon vannak-e még a színházban?

Meg van-e mindenki mentve? Ezt kérdezte ret-
tegvé mindenki magában.

Ki felelhetett reá?

Síró, jajgató egyén, kik egy rokot, barátot ke-
restek elég akadt, de ki hihette, hogy az elveszettek
hitt nem kerül-e meg.

A lépcső házbán egy leány fekszik! Itt egy férfi
esett össze! A karzat látogatói agyon nyomottakról
és megfojtottakról beszélnek, de nem akarjuk és nem
tudjuk elhinni.

„Fel a karzatokra!” szól a parancs.

Az ajtón keresztül, mely az udvari páholyhoz
vezet, nyomul be a tűzoltóság. Lángtengerbe mered
tekintetük. Sűrű füst, patagó szikrák üdvözlik a jövő-
ket; de ők bátran szállnak szembe a veszéllyel.

„Hol vagytok? van-e még itt valaki?” kiáltoznak
a rémséges lángtengerbe.

De hang nem érkezik füleikhez; csak képzelik a
szenvedők fájdalmas hörgését hallani.

A tűz tovább pusztít, és e sűrű füst elzárja elő-
lük az utat.

Ecetbe mártott spongyával térnek vissza, fel a
karzatra.

Az első emeleten egy hatalmas légáramlat kioltá
a fátylát. A sötétség borzasztó.

A szemet hirtelen egy vékony csikban rezgő fény
kápráztatja. A tűz közelében vagyunk.

Ne mozduljon senki helyéről! szól a parancs. Ta-
nácson is nem mozdulni, mert egy ballépés lezahan
az ember az izzó mélységbe. A fátylát ismét meg-
gyújtották, és óvatosan afal mellett haladunk tovább.

„Nincs senki itt? szóljatok!” és mint hogy vá-
lasz nem érkezik, mennek nyugodtan tovább.

Pedig hány halott borítá még e szomorú tért, de
de ezekre sajnos már későn akadtak.

A lángok zaja, a tűz pattogása félelemmel tölté
el a keblet, a levegő is sűrűbb lett, nehéz lett a lélegzés.

Többször hallatszott a beömlött vizugár zaja.

Mintha tapsolnának, hangzott vissza. Borzadályos
hideg futotta át a tagokat, ha azt hitte az ember, hogy
e ház az örömmek az élvezeteknek és a kedélyes Mu-
zsanának van szentelve.

Minden lépésnél veszélye ebb és terhesebb lett az
előmenetel, főtő a füst; a zaj, a pattogás hangosabb,
de azért el kellett érn a negyedik emeletre.

Fent voltunk, kinyitott az ajtó. A tűznek borzasztó
szép, fenséges látványa tárult elénk!

Nincs toll mely képes lenne egyszerű és meg-
határozott jelenet megírására.

„Nincs itt senki?” hangzik ismét le a lángba.

Receség, zúgás és pattogásnál egyébb nem ad
hangot a kérdésre.

Egy szelroham a pillanatra eloszlatja a füstöt
és látni lehet egy pár lépésnyire.

Az Istenért, mi az ott?

Az a fekete tömeg, mely összegomolyitva ott
hever a sarokban? — — — Azok csak nem emberek?
Előre!

Igen, ez itt ruha, cipő; ez egy kar, ez a fej; a
lángok nyalják — — — a tetemet.

A tűzoltók hirtelen elővönják, csak egy percig
tartják ki a hőseget. Megtapogatták a testet, ébresz-
tik, de már hasztalan — — — kiszenvedett.

Az áldozatok száma nagy, óriási.

A füst, a hőség mindinkább tűrhetlenné lesz,
már a lépcsőket is nyaldossa a láng. Vissza! vissza!

Idején hagyaták el a tűzoltók a rém helyet. Im,
alig érnek le, már leszárad a negyedik karzat, ma-
gával temetve a harmadikat.

A holttestek, melyek még a lépcsőn fekédték, a
tűzbe zuhantak le.

Egyik holttestet a másik után vonták elő a ro-
mok közül és vitték a szomszédságban lévő rendőri
hivatal udvarába. Az ott közszemlére kített összeégett
hullák rémsége felülmúlja még Werasehegin borzadá-
lyos csataképeit.

Ott fekédt két nő. Az egyik arca tökéletesen
összeégett, szemét kiütötték, a togak meg a csontok
féhéren átetszók a szénmeleg hűstömegen keresz-
tül. A másik a lángoktól ugyan meg lett kímélve, de
megfojtotta a füst, vagy agyontaposták társai. Össze-
tört lábai, szétlépték ruhái ezt igazolják.

Egy nőtest körül két orvos van serényen elfog-
lalva; kezeiről, fülbevalóiról a gyémánt fénye sugár-
zik még. A gazdag ékszer előkelő nőre vall benne.

Dús szőke haj veszi körül szép arcát, szinte mosolyog
még, de élettel már nem ünthetnek szép testébe az or-
vosok — — — kiszenvedett.

Ismét egy egész tömeg hullát hoznak. Három
férfit ábrázol, vgy erősen összekulcsolva tartják egy-
mást, hogy erővel kell őket elválasztani.

Borzadályos ezt nézni!

Már több mint száz hullát hoztak, és még min-
dég nem akar fogyni az áldozatok száma.

Ma voltam a kórház halottas kamrájában, hol
egy más mellé fektetve vannak a holtak. A hosszú
folyosón halott, halott mellett fekszik. Ezer meg ezer
látogat oda; de ki talál ott ismerősre!

Fekete tömeg mind megannyi; de hányak hi-
ányzik a feje, keze, lába?! Soknál csak a csontok ma-
radtak meg.

Szívzaggató tanuja lenni e borzasztó sírásnak,
ajaveszélésnek, a holtak közepett; látni őket és nem
ösmerni neje, gyermekére, kedvesére, barátjára.

De hagyjuk el e szomorú helyet, fájó részvétellel
azok iránt, kik még szenvednek és szenvedtek; tanít-
son minket ezek szomorú példája több óvatosságra,
több lelkiismeretre.

Végre azon igen tisztelt urakhoz még, kik a
zombori színház létesítésén oly sokat fáradoznak —
lenne szerény szavam!

A színházi szerencsétlenségek borzasztó prográ-
mokban ismétlődnek, és ezek tolytán nyilván való,
hogy mind az, mit ennek elkerülése ellen célbavesz-
nek, nem bizonyult elegendőnek. Elejét kell venni ama
szatócs szellemnek, mely üzleti szempontból a színház-
zak zsufolását célozza, tekintet nélkül arra, hogy hir-
telen bekövetkezett események alkalmával mint van
biztosítva a nagy tömeg élete. Ezen óvintézkedésekre
legyünk első sorban tekintettel, mert inkább lemond-
junk a színházlátogatás élvezetéről, mint oly jelene-
teket átélni, mint itt Bécsben a tegnapi nap volt, mely
oly sok száznak szerencsétlenséget okozott.

Az ujvidéki iparosoknak Bende Imre képviselő által beadott kérvénye:

Mélyen tisztelt képviselőház!

A múltban uralkodott sajátságos honi viszonyok-
nak egyik következménye az volt, hogy szeretett ha-
záinkban az iparnak menhelyévé csak azon kevés város
lett, mely a nemesség szabadalmazott uralkodása alá
nem volt vetve, mert a nemesség türelmetlensége miatt,
vidéken az iparos nem élhetett. Ezen körülmény, ösz-
szekötve azzal, hogy a kiváltsággal bíró nemes nem
szeretett iparral foglalkozni, oda vezetett, hogy min-
den helyi verseny hiányzott, és ennek folytán a léte-
zett és főképen csak városokban létezett ipar nem volt
kényszerítve saját kifejlődéséről gondoskodni. Az ipa-
ros osztály csekély fáradsággal ugyanis szerit tehetett
vagyonosodásra; mire való lett volna tehát neki a
halálással járó erőmegfeszítés!

Időközben azonban a külföldi ipar óriási haladást
tett. Gépeket találtak fel; az emberi munkaerő helyébe
a gőz lépett.

Honunk nyugati határán túl kifejlődött a nagy-
ipar, míg mi — még mindig egy osztály nyomása
alatt szenvedve — kézi munkára voltunk utalva.

A kiváltság ugyan megszűnt később, de meg-
szűnt egyuttal a harmincadvamba fektetett csekély
védelem is. A városainkban szerényen virágzó kézi
ipar sínlódni kezdett a — minden átmenet nélkül —
rajta ütő idegen ipartermények versenyé folytán.

A törvényhozás jó akarattal szeredkezett kivánt
nyújtani az iparnak abban, hogy a keresetszabadságot
dekrétálta, mely a vállalkozási szellem előtt korlátlan
térnyitott, hogy magát a túlnyomó idegen és hon-
beli verseny ellen, a mennyire lehet, megvédjé.

Nem ismerjük félre a keresetszabadság behozata-
lában fekvő jó akaratot, de őszintén be kell vallanunk,
hogy nemcsak e szabadság nagyobb kiterjedést nyert,
mint a mennyi szükséges volt, hanem a létezett szer-
vezet felbomlása által a szabadság egyértelmű lett a
szabadsággal. Éretlen sühancok és elegendő nem
képzett munkások izzék o.y ipart, melynek gyakorlá-
sához közbiztonsági szempontból is alapos kiképzés
okvetlenül szükséges; a tanonc és segédnek a munka-
adóhoz való viszonyában nem hozható létre a rend, és
az iparhatósági közegek nem bizonyultak be képesek-
nek a törvényszabta rend fenntartására, szóval az ipar-
szabadság helyett a legvisszásabb állapot honosult
meg hazánkban.

Ilyen állapotok természetes következménye, hogy
mindenütt pang az ipar, és hogy vállalkozóknak le-
hetlenné vált, ismereteiket illően kiaknázni és tevé-
kenységüket kifejtteni oly módon, a mint eszközei ezt
engednék és a versenyképesség igényli.

E bajoknak gátot kell vetni.

Kétségtelen és mi is elismerjük, hogy az ipar
minden baja nem egyedül az 1872 ik évi ipartör-
vényben keresendő. De a mennyiben az ipar fejlődésé-
nek utjában álló akadályok törvényes határozmányok-
ban gyökereznek, csak ezek módosítása lesz képes
azokat elhárítani.

Ezen irányban a magyar iparosok kifejezést adtak
már óhajtaiknak az 1879-ik évbén tartott II ik or-
szágos iparos congressus beadványában. Ennélfogva
csak azon feladat terhel bennünket kinyilatkoztatni,
hogy ragaszkodunk e kérvényhez és hogy némely
eltéréssel ugyanazt kívánjuk, a mi ott van el-
mondva.

Kívánjuk, hogy törvényben mondassék ki, misze-
rint azon érdekek, melyek az iparosok közös érdekeiül
tekinthetők, ne egyes hatóságok intézési jogköréhez
tartozzanak, hanem, hogy azok önmaguk az iparosok
által egyesített erővel érvényesíthetessenek, mivel a
tapasztalat azt bizonyítja, hogy az iparügyeket és
ezekkel szervezeti összefüggésben lévő társulati bel-
ügyeket maguk az érdekelt iparosok intézhetik legcé-
lszerűbben.

Kívánjuk ennélfogva, hogy az ipari beszervezet
önkormányzati alapra helyeztessék.

Kívánjuk, hogy a szervezetek s jogi személyek,
melyek az iparügyi érdekek előmozdítására hivatvák
— a mennyiben ez összeférhető az egyesek keresetével
— az iparosok körében, iparosokból alakíttassanak.

Kívánjuk, hogy az iparszervezet általánossá, min-
den iparosra kiterjedővé tétessék; hogy nevezetesen
minden iparos kötelezve legyen valamely társulat költ-
ségeihez hozzájárulni. Mert az ugyancsak tűrhetlen,
hogy épen néhány iparos merítse ki ezen feladatokra
erkölcsi és anyagi áldozattal minden tehetségét, a
többi iparos pedig a terhek alól kivonja magát, sőt
élvezze a néhány által létrehozott eredményeket.

Kívánjuk tehát, hogy a törvényhozási intézkedé-
sek kiválólag ezen elvi megállapodások felé irányuljon:

1. Hogy az iparral foglalkozók közös szakérde-
keiknek előmozdítására oly kötelező ipartársulatokban
szerveztessenek, melyek az iparral foglalkozók öszsze-
ségét felöleljék, és melyek keretéből magát egy ipar-
úzó se vonhassa ki.

2. Hogy a szakmabeli kiképzést — a mennyiben
ez a közbiztonság és közegészségügyi érdekek kíván-
atos — valamint a készülő iparosok szellemi és er-
kölesi nevelését, ugymint az iparos-segédnek fejelem-
ben tartását, a létesítendő ipartársulati szervezet útján
hatályosan előmozdítani és ellenőrizni lehessen.

3. Hogy az iparos szakoktatás szervezése Ma-
gyarországban az állam legfontosabb feladatai közé
tartozzék, s hogy annak fogantatása és vezetésénél
az ipar terén gyakorlattal bíró egyének közreműködése
is igénybe vétessék.

4. Hogy önszegélyes szövetkezetek alakíttassanak.

5. Hogy az állami szükségletek a hazai ipar ál-
tal fedeztessenek.

6. Hogy az országos és heti vásárok az összes
iparosok rég táplált óhajai szerint rendeztessenek.

7. Hogy a házalás, mely a hazai iparra oly
messze kiterjedő káros hatással van, szabályoztassék.

8. Hogy a fegyencipar, mely az iparosok ve-
senyképességét nagy mérvben akadályozza, rendez-
tessék.

9. Hogy az ugynevezett munkás- és segéd-egyle-
tek semmi feltétel mellett meg ne türessenek, mert
ezek csak social-demokratikai üzemek szülőhelyei.

Ime, mélyen tisztelt képviselőház, ezen pontok azok, melyeknek érvényesítésétől az iparosok nagy összességé szomorú helyzetüknek jobbrafordulását várja. E pontok azok, melyek nélkülözése eddig megbénította az iparos osztály tetterejét, munkaképességét, s okozta azt, hogy a munka értékét, épen a hol leggyümölcsözőbb, ott hagyjuk kiaknázatlanul; ez okozza, hogy elárasztatunk a külföldi iparcikké óriási halmazával, melyeknek nagyterjedelmű fogyasztása nemcsak nagy mérvben árt az iparosoknak, de nemzetgazdasági érdekeinkre is káros befolyással van, minélfogva az e téren való előretörésvé — mint más kulturállamokban nemcsak lehetetlen, de a megsemmisülés veszélyének van kitéve meglévő esekély iparunk is.

Ily helyzetben, különösen midőn látjuk, hogy a magyar iparosok congressusainak üdvös határozatai csak a pusztában elhangzott szavak maradtak, nem mulaszthatjuk el saját jobbvoltunkért és a haza érdekében reményteljes bizalommal fordulni a törvényhozás elé, tisztelettel kérvén, hogy az ipar terén elszaporodott bajokat a II-ik orsz. iparos-gyűlés fentebb is érintett határozatai értelmében mielőbb orvosolja.

Meg lévén győződve, hogy a mélyen tisztelt képviselőház minden egyes tagja át van hatva a hazai ipar előmozdítására célzó törvényhozási sürgős intézkedések szükségességétől, bizalommal reméljük, hogy a mélyen tisztelt képviselőház a fennálló ipartörvény módosítására vonatkozólag már legközelebb érlely intézkedések fogantatásával eszközölni kegyes lesz.

Kelt Ujvidéken, az általános ipartársulat választmánya által 1881. augusztus 31-én tartott gyűlésből.

Ada, 1881. dec. 1.

A választások előtti hallgatag hetek napjait éljük. Hogy a községi elöljáró- és képviselőválasztás mennyire fontos, mondani sem kell. Hisz a községnek igazán jó bírja felejtetlen marad. Minden év, mely lelkiismeretes, fáradhatlan, erényteljes főnek halála napját fölünk továbbra viszi, csak becsesebbé teszi emlékezetét. Ha ő élne, mily másképp volnának közügyeink; ha ő állana a dolgok élén, egészen más szellem lelkesítene az egyes lakosokat, testületeket, községünk, s így nemzetünk anyagi és szellemi hasznára. A küzdelmek alatt és befejezte után mennyire megszégyenítene a korlátoltakat, az önzőket, a közönyösöket. — Igy szokták gyakran mondogatni, különösen az idő meddőségében; midőn t. i. a nép nem lát maga körül Mózéseket, midőn tán lámpával sem talál szülőföldjén népművelési, közgazdasági tekintetben igazán tettérős férfiakat. — Ezt azonban rá kell bízunk nem ritkán a közvéleménynek, vagy a véletlen szerencsének kalapemelés szerepére. Választáskor nálunk ekkép adván kiki saját véleménye szerint az érdemek, a megtiszteltetésnek, a közbizalomnak legillőbb kifejezést. Csak az ár, hogy is, mint a követválasztásnál, kevés jár a maga lábán. Győzelmet kivívni, többnyire politikai dolognak tartatik, nem ritkán egyik vagy másik körnek bosszantására. Pedig egy községnek jólétét, jövőjét, nyugalomát, nemkülönben az értelmesebb osztálynak a nép előtt ama esekély bizalmát kockáztatni, nem volna szabad. A szerencse nem pótolhatja az értelmes megfontolás hiányát. Némelyek a bírói vagy képviselői minőségben azt hiszik, hogy engedelmeskedés nélkül is mennyországba jutnak, s nem a község, nem a haza érdekében fogadják a nagyrabecsült bizalmat. Néha fényes jövőjét a nem álmodozónak csak néhány kalap állapítja meg.

Az eddigi szavaink nem vonatkoznak bizonyos személyre, sem jelenre, sem multra. Minden hozzánk illő barátságos szolgálat mellett ez csak egy kis phrazis. S habár ezután sincs szükség ez áldatlan munkára, s habár a jó szándékot éppen úgy fogják sokan ezután is jutalmazni, mint olykor a művészet sikerét: még sem hallgathatjuk el, nem mint futkozó hírekben gazdag hónapok, hanem a legközelebb lefolyt napok valódi és érdekes eseményeit, s azokat jelentőségük szerint palánkok közt soroljuk fel.

Hosszas készülődésünkkel elmondhatjuk, hogy a legelőszítás megindítása után sűrű köd ereszkedett le, s az osztók lábai mindegyre botlanak, sokféle tervek hiúsultak meg azóta. Az egész határ felmértetett, a mérnöki munkálat készen van. Vallott a község, ki-nevezett a tszék, választott az osztó- és nemosztó párt ügyvédet, működtek a becsők sat. a legelőszítási ügyvel azonban sehogy sem vagyunk. Rajtuk nem a perlekedés, hanem az önzetlenséget annyira visszatükröztető őszinte bizalmas nyilatkozat, a bizottságok közlekedése, barátságos megegyezése segítene, kerülvén az újabb izgatási alkalmakat, melyet az eszélyesség parancsol.

A tek. megyei alispáni hivatal 12069. számú rendeletével felhívja Ada községét, hogy a gazdasági leendő iskola érdekében végelintézésre vonatkozólag hozzon határozatot, és a mellékletben átküldött s felolvasott eredeti alapítólevél aláírassék és visszaszarmaztassék. Teljesített. Ugyanazon közgyűlésben indítványoztatott, a m. kir. ministeriumhoz egy bizottság felküldése, melynek feladata lenne kieszközölni a legelőszítás alkalmával, a törvényes egy száztólinak földjándóságát, a kérdéses földmives iskolára fordíthatni. Az ige testté lön. Kelemen J. és Dr. Engelmann Zs. indítványozók felküldettek. Az eredmény nem tudatik. Személyesen panaszolva hallottuk, hogy nem sok szerencsével jártak. E dologban az a legnagyobb kúriosum, hogy a legelőszítók ügyvéddel kötött szerződése, a legelőszítás tervezete, egyeztetése tele van ílyféle kitételekkel: ez kikerül az 1%-os iskolaalapból; — ezt az iskolaalap fedezi, stb. Most meg a népiszkolák alapjára járandó 60 kerületi láné földet, a kisebb gazdasági iskolára 3 év előtt megszavazott száz hold földbe óhajtanák betudni; csak azért, hogy az osztalék egy századrésszel nagyobb legyen.

Örvendtes hírül hozzuk, hogy 1850 méter hosszú, tompaszögben éjszakra, a városon keresztül húzódó főút kiköveztetése befejeztetett; a vállalatnak kétharmadrésze bevégeztetett, a kövező bizottság felügyelete mellett. Ha irigység hozzánk férhető volna, ugy a bizottság fejtörő ismereteinek, ebből származó munkálkodásának, jövedelmének gazdag tárházát irigyelnünk kellene.

A volt kir. kor. kerület fényes jövője ígérkezik. Ki ne álmodoznék erről örömet, ki ne emelne kalapot ama országos emberek előtt, kik cáfolhatlan számok és tények erejével győznek meg minket arról, hogy égető szükségünk van vasútra. A helybeli tervezetők, kik emelkedettebb iparra és kereskedelemre fordítják gondjaikat, állomás helyiséget is jelöltek ki már. Nézetük szerint igénytelen barákon egy hid építése tervezetük, mely a város központjához közel eső macedoniai szőlőföldre vezetne. Ezen egykor jelentékeny helyiség legjobban felelne meg a vaspálya-állomásnak, s paritás elvénél fogva kielégítene a közelszomszéd Moholy község szükségletét is.

Kisebb-nagyobb áradások, az átvágási munkálatok sikertelensége, vagy a tekintélyes Tisza-folyam féltelensége okozta árok indították-e a tiszaszabályozási társulatot, miszerint kijelentette, hogy a gőzhajó-állomáshoz vezető igénytelen töltés fenállását tovább nem tűri, hacsak a község alkalmas hidat alá nem épített: ellenkezőleg más partra viteti az állomást. Már az ügynök készen is volt — Moholyra menni; azonban mind másképen történt. Az előre törekvő szomszéd község állomást kért, és nyert is, nagy áldozatok teljesítésének ígéreteivel, — gőzhajóállomást.

Hatalmas eszköz igényeink felköltésére és kielégítésére a pénz. Amely községnek több a tulajdon birtoka, több a jövedelme, az többet költethet szépítésre, népművelési célokra, utakra, közbiztonságra sat. Ilyen szerencsés körülmények között van e község is, mely közöltséget nem ismer, melynek jövedelmi forrását hateraz hold föld képezi. A legutóbbi években felette magas áron kelték el a haszonbérleti földek. Ez évi jövedelme 175 ezer frt, kiadása pedig 170 ezer frtot tett. Legujabban egy hathatós szellemi erőre, a népkönyvtár felállítására utalványozott ki a közpénztárból 238 frtot, mely összeg elég aránytalannal osztatott ki a hitfelekezetek között; amennyiben nem tartatott meg a megyei utasítás, minden lélek után évenként egy krajcar. Egyébiránt kívánjuk, hogy a népkönyvtár, melynek alapját a r. k. hitfelekezet részéről a népiszkola megvetette, egyetemlegesen népünk haladását, művelődését eszközölje.

Komoly szándékunk volt még a részrehajlatlan, a sok önmegtagadást igénylő községi elöljáróságról, ennek megválasztásáról, a községi szabályrendeletekről szólni, de a hosszára nyújtott levelünkben ezeknek tárgyilagos leírása kiszorult.

Érdik.

Ráchel siralma.

Puha fejr ágyam hullámos redőin
Mily szépen alusztok, én szép csecsemőim,
Édes-é az álom? ...
Unszoló emlémet elfogadni késtek;
Balgatag reményem várom ébredétek —
De hiába várom.

Ah! hiszen nem fogtok ébredni, — tudom már, —
A ti nyugovástok több a nyugalomnál,
Tudok mindent — jaj — jaj!
Nevető szememre nem nevettek vissza,
Gőgicsélő számra ne rebegtek vissza
Csókra készítő ajkkal.

Halva vagytok, halva. Ime itt a mély seb:
Mintha nem lett volna elegendő kisebb
Ajtó a halálnak!
Mintha gyenge csirát egy ujj nem letörne —
Mintha kis galambfi nem meg volna ölte
Kit szíven nyomának!

Oh, hadd csokolom meg e vérvő sebjakat,
Mely égre kiált bár, iszonyuan hallgat, —
Oh, hadd mossa könnyem!
Kiált fel, te nyílt seb, boszúért az égre,
Hogy kegyetlen szerződ meglakoljon végre,
Lakoljon meg szönyven!

Mi haszna! mi haszna: nincs már nekem fiam! —
Folyna bár miattok boszúló vérfolyam
Föl nem ébrednének:
Azt a kis patakot, mely a szívet hajtja,
Ha egyszer elapadt, ki nem pótolhatja
Oceánja vérenek.

Iszonyú Herodesz! ha már eltökéléd
Ártatlanra fenni pallosodnak éléd,
Miért biztat másra!
Szomjazó szemekkel mért nem jövel magad?
Talan köszivedből enyhe forrás fakad,
Irgalom forrása.

Oh, ha láttad volna ... oh, fiam, lelke! —
Lerogyék előtte, sírva térdeltem
A vad pribék előtt;
Kértem, hogy ne bántsa, mondtam ne ölje meg.
Mert enyéim e szép ártatlan kisdedek;
Hiába kértem őt! —

Sírt a vad poroszló, zemei könyeztek!
Azt hívém, nem bántja, azért áll oly veszteg!
Feledém, hogy szolgál. —
Ha te könnyezél ott, kemény szívé király
Egy fiait féltő anya fájdalommal, —
Meg nem ölted volna!

Bethlehem leányi, kik anyák voltatok,
Ne irigyeljétek e kettős bánatot,
Ne irigyeljétek:
Ha nem volt oly büszke jogotok remélni
Mint Ráchelnek, im a bánat is felényi
Részben jut tinéktek.

Temetés lesz holnap. Jertek el, oh jertek!
Látogassuk együtt a temető kertét;
Nem irtódom többé:
Fektessük le halvány gyermekemet szépen,
— Kik alusznak immár az úrnak kezében,
Fiatok közé.

Ime, a szép tavasz kiesett az évből
Egy nemzedék holt ki az emberiségből,
Nyugszik temetőben;

Serdül Bethlehemnek, felnő számos ifja:
De egynek se léssen születése napja
E két esztendőben.

Hah, de mily panasz, hogy e kor méhe meddő!
Ime, látok, látok ... megnyílt a jövendő
Távolban, közelben:
Kiről annyi jósnak zenge ihlett szája
Meggzületett, érzem, Judának királya
Kicsiny Bethlehembent!

Zsarnoki féltésed véngézése volt ez:
De tudd meg, de tudd meg, vérszopó Herodesz
Hogy ő nincs elveszve!
Nappaid számítvák, megijult az idő
Es kitől rettegsz, nem féli fegyvered ő
Az Ige az Eszme!

Arany J.

Hirek.

Jankovich Aurél főispán ur tisztviselőik nyugdíj-alap létrehozása érdekében Baján jó ömenü iniciatívát kezdeményez.

Kinevezések. A m. k. igazságügyminister Burger Antal józseffalvai (zsabylai) kir. járásbírósi díjokot ugyanoda irnokká; Csovich Gerő szabadkai kir. tszékí díjokot a szabadkai, végül Bosnyák József zombori bírósi díjokot a zombori kir. tszékhez irnokká nevezte ki.

Csurogh község Vucaeries Urost s. jegyzőnek választotta

Ujvidéken Dr. Süss rabbi szombaton tartja első magyar templomi beszédét.

Semmitőszéki döntvény: „Ha a telekönyvben határozottan megnevezett kiskorúak mellett még születendő gyermekek is szerepelnek tulajdonosokul, ez utóbbiakra nézve mind a per, mind a végrehajtás folyamán gondnok rendelendő, különben ez eljárás a születendőkre nézve hatálytalan nem bír ellenők semmis lesz.”

„Szabadkán Merkler Ottó, a Jó-féle gyógyszerár segédje, pánzvavából megmégte magát.

0-Sztaparon Stankovits Lázár közbirtokos választott bírónak.

Falcione Nándorné szül. Reitter Wilma december hó 5-ik napján d. u. 3 óraker életének 22-ik, boldog házasságának 3-ik évében elhunyt. Hült tetemei f. hó 7-én helyeztetek örök nyugalomra. Béke poraira!

Szabadka város, mint hirlik, a Palics fürdő 30 évre ingyen kiadja, ha a vállalkozó mástól százezeret beleépít.

Baján a városi bérház építését vasárnap is folytatták s e miatt a polgármesterhez többen panaszt intéztek. A „B. Közl.”-ben egyik „városi főtisztviselő” nyilatkozik, hogy erre nincs is törvény. Nem tudjuk, mi szakmájú az a „főtisztviselő”; de az 1868. 53. t. c. 19. kaesát ismerjük és eszerint: „Vasárnapokon minden nyilvános és nem elkerülhetlenül szükséges munka beszüntetendő.” Logika legyen, aki ebből kísüti, hogy nyereségre dolgozó vállalkozók ünnekkü vallásszerű „elkerülhetlenül szükséges”. Majd meglátjuk, ráolvassák-e a bünösre a B. t. k. 52. kaesát.

Szabadka a fogyasztási adót kerek százezerfittal megváltotta.

A zombori első önszegélyző szövetkezetpénzt egyleti tagoknak 6% kamat mellett ad kölcsön. Ezzel kapcsolatban van szerencsém a t. érdeklődők becses figyelmébe ajánlani az ujonnan 5 évre alakuló celyast, melybe f. hó 20-ig még folyton beiratkozhatni, amely napra egyszersmind tisztelettel kérem a t. ívtartókat, miszerint az aláírási íveket hozzám beküldeni sziveskedjenek. Zuffa Vince, egyleti jegyző.

Nyilatkozat. A „Bácska” 51. számában közölt és a csajkás kerületi két nyug. tiszt viselt dolgaira vonatkozó hír beküldője kijelenti, hogy a „katonatisztek” szó alatt esze ágában se volt minden katonatiszter érteni. A többes számot csak azért használta, mert két — meg is nevezett — egyénről szolt az ének. Akik tehát azokon kívül börtve érezték magukat, azoktól ezennel nyilvánosan bocsánatot kér.

Koczkar Mihály ügyvéd, földbirtokos és Zombor sz. kir. város fenállott törvényeszeke utolsó főbírája, f. hó 9-én d. u. 4 óraker 61 éves korában elhunyt. Hült teteme f. hó 11-én d. u. 4 óraker nagy részvét mellett kísértetett örök nyugalomra. Béke poraira!

A megyei építészeti bizottság az alispán elnökele alatt kedden 8 óraker népes ülést tartott, melyen elhatározatott hogy: a palotai tornyok nem fognak befestetni, hanem megmarad eredeti bádógszínük; a kályhák fehér cserépből lesznek és egypár hivatalfőnök által óhajtott 5—6 belülfülön kívül mind kívülfülök lesznek; végül a folyosók burkolatára ajánlott anyag, mint igen kopékony mellőzendőnek határozatott és a műépítész fölkeretett, hogy a jövő ülésre a jelenleg használatban levő legjobb burkolatanyagból mintákat szerezzen.

Reitter Oszkár, a szántovai járás esendbiztosa, Györkönyben és Pálfán (Tolna m.) lopott lovakat talált és a tetteseket kézrekerítette.

Beküldetett. Mit jelent ez a peesétfelirat: „Cs. k. k. Baratska helység Petsétje. 1850.?” — Talán az a Cs. k. k. ellentmond annak, amit ugyanott a normalisták az alkotmánytanból tanulnak. Sz.

E hó folyamában Ujvidéken a Ruzsits igazgatósága alatt szerb nemzeti szüntársulat játszik.

Ada város plébánosa, Opitz Sándor, az ottani temetői kápolna alapját félezer fttal gyarapította. Fr.

Mult szerdán Alispán urunk szakközgegi kíséretében helyszíni szemlét tartott Sztanisieson és a zombori polgármester óvására bezárt belviz-levezető árktot megnyitattni parancsolta — kitüvén, hogy annak létesítése idegen érdeket nem feszélyez. A fogadtatásoly nagyszerű volt, minőt minden felől tanusítani szoktak íranta. Fényes ebédet Goldscharek esperes adott tiszteletére; hol is a toasztok egymást érték.

Ujvidéken 1882-től a fogyasztási adók zártvárosilag kezeltetnek.

Obrovácon 1883 ban a mostani szegényes rozoga r. k. katolikus imaház helyére templomot emeltet a m. k. pénzügyministerium.

Kubinszky b. püspök siremlékét a budapesti Gerenday cég készíti.

